

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂREA nr. 462

din 05 martie 2024

Prin punctul de vedere nr. 1517/2024 din 08.02.2024 al Direcției legislație, documentare și contencios a fost supusă analizei Secției pentru procurori sesizarea Ministerului Finanțelor vizând efectuarea de verificări pentru a se stabili forma și modalitatea de vinovăție a magistraților care au cauzat prin fapta lor un prejudiciu patrimonial statului român.

Prin sentința civilă nr. _____ pronunțată de _____ modificată prin decizia civilă nr. _____ pronunțată de _____ a fost admisă în parte cererea de chemare în judecată, statul român fiind obligat la plata următoarelor sume:

(echivalent în lei la cursul BNR din ziua plății) cu titlu de daune morale pentru privarea de libertate, plus dobânda legală penalizatoare, _____ (echivalent în lei la cursul BNR din ziua plății) cu titlu de daune morale pentru durata procesului penal plus dobânda legală penalizatoare și _____ cu titlu de daune materiale plus dobânda legală penalizatoare.

Prin decizia nr. _____ pronunțată de _____ au fost respinse ca nefondate recursurile declarate.

Cu privire la despăgubirile acordate pentru privarea nedreaptă/injustă de libertate, în ședința din data de 22.02.2024 Comisia nr. 1 reunită – „Legislație și cooperare interinstituțională” a apreciat că, față de dispozițiile art. 542 C.proc.pen., acțiunea în regres este inadmisibilă.

Analizând documentele înaintate de către Ministerul Finanțelor cu privire la despăgubirile acordate pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil în componenta privind durata procedurilor, Secția pentru procurori constată, cu titlu prealabil, că prin noul statut al judecătorilor și procurorilor s-a reglementat o etapă suplimentară a procedurii regresului, sesizarea Inspecției Judiciare neputând fi realizată decât de către secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii.

Într-adevăr, dacă potrivit Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor Ministerul Finanțelor avea posibilitatea de a sesiza în mod direct Inspecția Judiciară pentru a

Tel: (+40)21-311.69.02

Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro

Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

verifica dacă eroarea judiciară a fost cauzată de judecător sau procuror ca urmare a exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență [art. 96 alin. (7)], potrivit actualei reglementări pentru sesizarea Inspecției Judiciare este necesar ca Ministerul Finanțelor să se adreseze Consiliului Superior al Magistraturii. Or, interpretând această nouă atribuție a Consiliului Superior al Magistraturii prin raportare la rolul pe care Consiliul îl are în arhitectura autorității judiciare, Secția pentru procurori constată că noul legiuitor a urmărit instituirea unei proceduri filtru, secțiile corespunzătoare având rolul de a stabili dacă există premisa regresului, *i.e.* eroarea judiciară, și dacă se verifică legătura de cauzalitate între aceasta și activitatea judiciară a magistraților implicați.

În continuare, Secția pentru procurori reține că dispozițiile referitoare la răspunderea statului pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare și la posibilitatea exercitării unei acțiuni în regres împotriva unui judecător sau procuror sunt reglementate în prezent la art. 268 și art. 269 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

În conformitate cu art. 269 alin. (4) din Legea nr. 303/2022, „[l]a solicitarea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, Inspecția Judiciară efectuează verificări în vederea evaluării dacă eroarea judiciară este urmare exercitării funcției de către judecător sau procuror cu rea-credință sau gravă neglijență.”

Față de acest cadru normativ, Secția observă că dispozițiile Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor stabilesc competența Inspecției Judiciare de a efectua verificări, la solicitarea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a se stabili dacă o eroare judiciară, constatată în condițiile legii, este urmare exercitării funcției de către judecător sau procuror cu rea-credință sau gravă neglijență. Potrivit dispozițiilor art. 268 alin. (4) din Legea nr. 303/2022, există eroare judiciară atunci când „a) s-a dispus în cadrul procesului efectuarea de acte procesuale cu încălcarea evidentă a dispozițiilor legale de drept material și procesual, prin care au fost încălcate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară; b) s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă în mod evident contrară legii sau situației de fapt care rezultă din probele administrate în cauză, prin care au fost afectate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară.

Din analiza condițiilor și cazurilor prevăzute de lege în care poate fi inițiată procedura regresului împotriva magistraților care au contribuit, ca urmare a exercitării funcției, la producerea prejudiciului care a determinat obligarea statului român la plata de despăgubiri, Secția pentru procurori reține că actul vătămător nu poate fi decât un act de dispoziție, în

exprimarea legii „act procesual”, fie că este vorba despre o ordonanță prin care procurorul a dispus măsuri, fie o hotărâre judecătorească.

În plus față de aceste ipoteze, la nivelul practicii Consiliului Superior al Magistraturii s-a stabilit că procedura prevăzută la art. 268-269 din Legea nr. 303/2022 este incidentă și atunci când temeiul răspunderii statului român a constat în încălcarea dreptului la un proces echitabil în componenta privind durata procedurilor.

Așadar, pornind de la premisa că nesoluționarea cauzei într-un termen rezonabil poate fi circumscrisă ideii de eroare judiciară, Secția pentru procurori va analiza dacă instanța civilă a reținut încălcarea acestui drept prin raportare la activitatea desfășurată de către procurori.

Secția pentru procurori reține că în prezenta cauză la calcularea termenului nerezonabil al procedurilor, care a condus la acordarea sumei de _____ cu titlu de daune morale, s-a avut în vedere perioada _____ (data punerii în mișcare a acțiunii penale) - _____ (data pronunțării soluției definitive de achitare de către _____). Așadar, instanța civilă s-a raportat atât la faza urmăririi penale (_____), cât și la faza judecării (_____), reținând în mod global faptul că perioada de 11 ani, o lună și 20 de zile nu a putut fi justificată de particularitățile cauzei și de complexitatea procedurilor raportat la numărul mare de inculpați, de persoane vătămate și de martori.

Circumscris atribuțiilor Secției pentru procurori, relevantă prezentului demers este exclusiv durata de desfășurare a urmăririi penale (_____), întrucât numai această fază a procesului penal este condusă de către procuror, perioada cuprinsă între momentul sesizării instanței și pronunțării hotărârii definitive fiind analizată în procedura desfășurată de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

Referitor la faza de urmărire penală a procesului penal finalizat printr-o soluție de achitare, Secția pentru procurori observă că sesizarea instanței penale de judecată s-a realizat la mai puțin de 3 luni de la data punerii în mișcare a acțiunii penale. Raportând această durată a procesului penal la criteriile de evaluare a rezonabilității duratei procedurilor (complexitatea faptelor sau aspectelor juridice analizate în cadrul procesului, conduita părților și a autorilor judiciare și miza procesului) Secția pentru procurori are obligația de a verifica dacă premisa sesizării Inspecției Judiciare există.

Această analiză se impune a fi realizată, întrucât, așa cum s-a reținut, instanța civilă nu a realizat o analiză în mod defalcat, pe durata fiecărei faze procesuale în parte, ci s-a rezumat, pornind de la sesizarea formulată și circumscris intereselor reclamantului, la o evaluare globală a duratei procesului penal.

Or, cum procedura regresului presupune stabilirea cu exactitate a erorii judiciare, prin aceasta stabilindu-se implicit limitele sesizării Inspecției Judiciare, Secția pentru procurori va

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

analiza în ce măsură durata de 2 luni și 20 de zile în care s-a desfășurat urmărirea penală se circumscrie, *eo ipso*, ideli de eroare judiciară în jurul căreia gravitează întreaga procedură demarată.

Din perspectiva obiectului cauzei penale, s-a reținut că prin rechizitoriul emis la data de s-a dispus trimiterea în judecată a reclamantului sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de șantaj în formă continuată (53 de acte materiale) și asociere la un grup infracțional organizat. S-a mai reținut că aceste infracțiuni ar fi fost săvârșite de reclamant împreună cu alte 7 persoane.

Raportat la activitățile judiciare reglementate de Legea nr. 29/1968 privind Codul de procedură penală (vechea lege procesuală penală) presupuse de dispunerea măsurii punerii în mișcare a acțiunii penale și de stadiul procesual al dosarului penal, Secția pentru procurori reține următoarele activități judiciare obligatorii: chemarea inculpatului în vederea comunicării faptei pentru care s-a dispus această măsură, aducerea la cunoștință a drepturilor și obligațiilor pe care acesta le are în această calitate și audierea acestuia. Totodată, organul judiciar urma să finalizeze toate activitățile specifice urmăririi penale și să prezinte materialul de urmărire penală inculpatului. Nu în ultimul rând, se constată că toate aceste activități trebuiau realizate prin raportare la situația tuturor celor 8 inculpați în cauză.

După finalizarea acestor activități, procurorul a dispus, prin rechizitoriu, trimiterea inculpaților în judecată.

Analizând volumul acestor activități raportat la perioada de 2 luni și 20 de zile în care acestea s-au realizat, Secția pentru procurori constată că nu se identifică elemente minime care să conducă la ideea existenței unei erori judiciare, circumscris duratei fazei de urmărire penală avute în vedere.

Sesizarea Inspecției Judiciare în acest caz apreciind că eroarea judiciară constă în lentoarea desfășurării urmăririi penale este o soluție de neacceptat și fără nicio finalitate, presupunând, în primul rând, neînțelegerea dimensiunii presupuse de activitățile judiciare desfășurate de către procuror.

Față de cele arătate, în temeiul art. 269 alin. (4) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

SECȚIA PENTRU PROCURORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Art. I – Respinge solicitarea Ministerului Finanțelor de sesizare a Inspecției Judiciare pentru a efectua verificările prevăzute la art. 269 alin. (4) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu privire la aspectele reținute în adresa Ministerului Finanțelor nr. 315039/22.01.2024.

Art. II – Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Finanțelor.

Data în București, la data de 05 martie 2024

Președinte de ședință,
Procuror Claudiu-Constantin SANDU
Membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 1418, sector 6,
cod poștal 060011